	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Трудовий потенціал»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2019
		стор. 2 з 10	

Навчальну програму дисципліни «Трудовий потенціал» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № РБ-6-076/16 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» та освітньо-професійною програмою «Підприємницька діяльність в авіації» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробив:
доцент кафедри економіки та бізнес-технологій М.О. Седляр Седляр М.О.

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» та освітньо-професійною програмою «Підприємницька діяльність в авіації» - кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 12 від «13» 09 2019 р.

Завідувач кафедри Н.В. Ушенко Ушенко Н.В.

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 9 від «27» 11 2019 р.

Голова НМРР А.Т. Тофанчук Тофанчук А.Т.

УЗГОДЖЕНО
Декан ФЕБА С.Петровська
« » 2019 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни “Трудовий потенціал” розроблена на основі “Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від «16»_06_2015р. №37/роз .

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в соціальних та поведінкових науках.

Метою вивчення дисципліни є формування теоретичних знань і практичних навичок з питань ефективного управління трудовим потенціалом на мікро- та макрорівні.

Завдання дисципліни:

вивчення теоретичних та правових аспектів управління трудовим потенціалом;

формування теоретичних і практичних знань щодо визначення ефективної структури трудових ресурсів на національному рівні;

розгляд та пояснення впливу факторів макро- та мегарівнів на формування демографічної, міграційної державної політики, а також в сфері зайнятості;

формування теоретичних знань та практичних навичок щодо управління ефективною структурою трудових ресурсів;

формування знань щодо особливостей формування доходів населення та їх правового регулювання;

характеристика особливостей досвіду управління трудовим потенціалом;

визначення заходів державного регулювання щодо посилення мотивації до економічної активності населення;

формування знань щодо особливостей людського розвитку.

Після вивчення дисципліни "Трудовий потенціал" студент повинен **знати:**

- показники оцінки рівня трудового потенціалу мікро- та макрорівня;
- фактори мотивації економічної активності трудового потенціалу;
- причини зміни величини трудового потенціалу мікро- та макрорівня;
- ефекти від інвестицій у людський капітал;
- роль соціальної політики у формуванні трудового потенціалу;
- шляхи підвищення ефективності використання трудового потенціалу;
- напрямки впливу глобалізації на зміну кількісних і якісних характеристик трудового потенціалу;

- концептуальні підходи до системи управління трудовим потенціалом у розвинутих країнах;

- сутність людського та інтелектуального капіталу;

В результаті вивчення дисципліни «Трудовий потенціал» студент повинен **уміти:**

- оцінювати перспективи розвитку трудових ресурсів як регіону, так і держави;

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Трудовий потенціал»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2019
		стор. 2 з 8	

- визначати динаміку зміни трудового потенціалу на макро- і мікрорівні;
- оцінювати ефективність інвестицій у людський капітал;
- оцінювати конкурентоспроможність робочої сили та чинники, що її визначають;
- прогнозувати професійно-кваліфікаційний попит на робочу силу;
- визначати вплив рівня життя на трудовий потенціал суспільства;
- використовувати методи мотивації економічної активності населення;

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме: **модуля №1 «Трудовий потенціал як основа соціально-економічного розвитку держави»**, який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Трудовий потенціал» базується на знаннях таких дисциплін, як «Економічна теорія» «Макроекономіка», «Регіональна економіка», «Економіка праці та соціально-трудова відносини», «Фінанси», «Гроші та кредит» та є базою для вивчення таких дисциплін як: «Технології управління персоналом», «Міжнародна економіка», «Адаптивна економіка та бізнес-процеси», «Прогнозування та макроекономічне планування суб'єктів господарювання» тощо.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Трудовий потенціал як основа соціально-економічного розвитку держави»

Тема 2.1.1. Населення як природна основа формування трудового потенціалу

Населення як основа трудових ресурсів та одним із головних індикаторів соціально-економічного та екологічного розвитку держави. Постійне, наявне та юридичне населення. Статеві-вікова структура населення. Співвідношення між основними віковими групами населення — до працездатного віку, працездатного та старшого за працездатний. Типи відтворення населення: розширене, просте, звужене. Природний та механічний рух населення. Соціально-економічна суть міграції

Тема 2.1.2. Регулювання демографічних та міграційних процесів

Необхідність управління демографічним розвитком. Державна демографічна політика. Об'єкти та суб'єкти демографічної політики. Складові демографічної політики: економічні, правові (адміністративно-юридичні), інформаційно-агітаційні (психологічні).

Тема 2.1.3. Трудовий потенціал суспільства

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Трудовий потенціал»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2019
		стор. 3 з 8	

Трудовий потенціал суспільства, організації та трудовий потенціал особи. Методи визначення трудового потенціалу. Економічна та соціальна сутність трудового потенціалу суспільства. Трудові ресурси як соціально-економічна та облікова категорія. Трудовий потенціал України. Характеристика трудових ресурсів України та їх прогнозування. Співвідношення категорій «трудові ресурси», «трудовий потенціал», «робоча сила» та «людський капітал». Структура трудового потенціалу суспільства.

Тема 2.1.4. Система управління трудовим потенціалом суспільства

Теоретичні основи управління трудовими ресурсами. Елементи державної системи управління трудовими ресурсами. Мета, завдання і функції державного управління трудовими ресурсами. Структура державних, регіональних та галузевих органів управління трудовими ресурсами України. Інформаційне забезпечення управління трудовими ресурсами.

Тема 2.1.5. Забезпечення системи управління трудовими ресурсами

Система як комплекс елементів та їхніх властивостей, взаємодія між якими зумовлює появу якісно нової цілісності. Функції системи управління трудовим потенціалом України. Завдання управління формуванням і розвитком трудового потенціалу. Правовий метод управління трудовим потенціалом суспільства. Органи управління трудовим потенціалом суспільства.

Тема 2.1.6. Формування якісного рівня трудового потенціалу

Якісні зміни праці у ринкових умовах і вимоги до якості трудового потенціалу. Рівень кваліфікації трудового потенціалу. Якісна структура трудового потенціалу. Завдання з формування якості трудового потенціалу. Конкурентоспроможність робочої сили та чинники, що її визначають. Зміст, принципи, структура та стратегія розвитку загальної і професійної освіти України. Структура системи освіти. Сутність і значення професійної орієнтації. Організація підготовки та підвищення кваліфікації кадрів. Прогнозування професійно-кваліфікаційного попиту на робочу силу та перепідготовка кадрів.

Тема 2.1.7. Людський капітал

Концепція людського капіталу. Людський капітал як реалізована, активна частина трудового потенціалу. Інвестиції в людський капітал. Аналіз зисків і витрат при інвестиціях в освіту. Методи оцінки економічної ефективності інвестування в людський капітал.

Тема 2.1.8. Людський розвиток.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Трудовий потенціал»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2019
		стор. 4 з 8	

Концепція людського розвитку. Індекс людського розвитку. Взаємозв'язок економічного зростання, зайнятості та людського розвитку. Бідність працюючого населення.

Тема 2.1.9. Мотивація економічної активності населення

Сутність категорії «активність» та її різновиди. Фактори мотивації економічної активності трудового потенціалу. Методи мотивації економічної активності населення.

Тема 2.1.10. Доходи працівників та механізми їх регулювання

Види доходів та економічні закони регулювання їх розподілу. Основні джерела особистих доходів за ринкової економіки. Заробітна плата як основна форма трудових доходів, її сутність, функції і принципи. Формування заробітної плати в умовах ринку. Вартість робочої сили. Заробітна плата як ціна робочої сили. Конкуренція на ринку праці та її вплив на рівень заробітної плати. Принципи державного регулювання трудових доходів. Вплив рівня життя на трудовий потенціал суспільства.

Тема 2.1.11. Суспільна організація праці в системі управління трудовим потенціалом

Ринок праці як підсистема ринкової економіки — макроекономічні аспекти як інструмент залучення робочої сили в суспільне виробництво. Поняття та умови виникнення ринку праці. Механізм функціонування сучасного ринку праці. Функції ринку праці. Типи ринків праці. Ринок праці та завдання управління трудовими ресурсами. Визначення зайнятості населення, її види та форми. Методи розрахунку основних характеристик зайнятості населення. Регулювання зайнятості населення. Державна і регіональна програми зайнятості, призначення, зміст. Державна політика зайнятості, її зміст, принципи, методи реалізації. Безробіття населення, його види та методи розрахунку. Трудова активність населення. Трудова мобільність населення. Суть і значення планування трудових ресурсів. Система балансів трудових ресурсів і методи їх розроблення. Баланс ринку праці. Методика балансових розрахунків.

Тема 2.1.12. Міжнародне співробітництво у період посилення глобалізації

Становлення та розвиток міжнародної співпраці в управлінні трудовими ресурсами. Міжнародна організація праці. Конвенції і рекомендації МОП з питань використання трудових ресурсів і соціального захисту населення. Вплив міжнародної економічної інтеграції на процеси управління трудовими ресурсами.

Тема 2.1.13. Зарубіжний досвід управління трудовим потенціалом

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Трудовий потенціал»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2019
		стор. 5 з 8	

Концептуальні підходи до системи управління трудовим потенціалом у розвинутих країнах. Організаційні аспекти профорієнтаційної роботи в країнах з розвинутою ринковою економікою. Система професійної освіти та професійної підготовки в розвинутих країнах

Тема 2.1.14. Ефективність використання трудового потенціалу

Загальне визначення та критерії ефективності господарювання. Класифікація резервів підвищення ефективності використання трудового потенціалу. Умови та чинники формування резервів ефективності використання трудового потенціалу. Показники ефективності використання трудового потенціалу. Шляхи підвищення ефективності використання трудового потенціалу України.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Бажан І. І. Трудовий потенціал України: формування та використання [Текст] / І. І. Бажан. - Донецьк : Юго-Восток, 2006. - 144 с.

3.1.2. Беззубко Л В. Трудовий і кадровий потенціали [держава, регіон, галузь, підприємство] [Текст] : [монографія] / Л. В. Беззубко [и др.] ; Донбаська національна академія будівництва і архітектури. - Донецьк : Норд прес, 2008. - 201 с.

3.1.3. Ковальов В М. Трудовий потенціал регіону: розвиток, стимулювання, ефективність використання [Текст] : [монографія] / В. М. Ковальов, О. А. Атаєва ; Укр. інж.-пед. акад. - Слов'янськ : Друкарський двір, 2011. - 202 с.

3.1.4. Соціально-трудовий потенціал: формування, забезпечення та розвиток у підвищенні економічної безпеки [Текст] : [монографія] / [В. М. Нижник та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Нижника В. М. - Хмельницький : ХНУ, 2018. - 607 с.

3.1.5. Трудовий потенціал: теорія та практика відтворення [Текст] / В. М. Лич. - К. : Науковий світ, 2003. - 314 с.

3.1.6. Кравець І М. Управління трудовим потенціалом [Текст] : навч. посіб. / І. М. Кравець. - Хмельницький : Цюпак, 2015. - 421 с.

3.1.7. Управління трудовим потенціалом [Текст] : навч. посіб. / В. С. Васильченко [и др.] ; Київський національний економічний ун-т. - К. : КНЕУ, 2011. - 403 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Ганіч Л.В. Дослідження поняття "трудовий потенціал" в умовах ринкової економіки // Соціально-трудові відносини: теорія та практика : збірник наукових праць. – Київ, 2013. – № 1 (5). – С. 86-91.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Трудовий потенціал»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2019
		стор. 6 з 8	

3.2.2. Грішнова О. А. Трудовий потенціал України: оцінка стану, ефективність використання, стратегічні напрями розвитку [Текст] : монографія / О. А. Грішнова, С. Р. Пасека, А. С. Пасека. - Черкаси : Маклаут, 2011. - 358 с.

3.2.3. Пасека С.Р. Соціально-трудоий потенціал регіону: теорія і практика розвитку : монографія / С.Р. Пасека ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. акад. природоохоронного та курорт. буд-ва. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2012. – 606 с.

3.2.4. Ядранський Д. М. Трудовий потенціал в системі ринкових перетворень [Текст] : монографія / Д. М. Ядранський, Л. В. Мішковець. - Д. : Моноліт, 2007. - 196 с.

3.2.5. Іванісов О. В. Управління трудовим потенціалом [Текст] : навч.-практ. посіб. / О. В. Іванісов [и др.] ; Харківський національний економічний ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2008. - 388 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Трудовий потенціал»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2019
		стор. 8 з 8	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				